

**Udsigt over Anatomiens Historie
i Danmark *); ved Dr. og Prof.
Michael Skjelderup.**

(Forfattet Oversættelse, meddeelt af Forfatteren).

Ved Universitetets Stiftelse toges næsten aldeles intet Hensyn, hverken paa Medicinen i Almindelighed eller Anatomien i Særdeleshed; thi lige intil Universitetets Reformation taler Historien kun om tvende Professorer i Medicinen, nemlig Alexander Rinhorn og Christiern Torchilli Morfianus, af hvilke den første, som tillige var Livmedicus hos Christian den Anden,

*) Program i Anledning af Reformationsfesten ved Kiøbenhavns Universitet i Maret 1811.

ifølge Gräms *) Vidnesbyrd, var mere omhyggelig i at opvarte Hoffet, end i at passe sine academiske Pligter; Christiern Torchilli derimod, med Tilnavn Morsianus, efter hans Fødested Mors i Jylland, tiltraadte atter Professoratet i Medicinen efter Universitetets Reformation, og var uden Tvivl en i sin Tid god Anatom, saasom han ved sine Reiser udenlands havde haft Leilighed til at udvide sine Kundskaber, især i Italien, hvor denne Videnskab dengang blomstrede; og naar Morsianus hos Bartholin **) siger: "at man, for at trænge ind i Medicinens
 "Hemmeligheder, behøver tilstrækkelig Tid, Reiser,
 "utrættelig Flid, Omgang med lærde Mænd, Kundskab om lægende Urter, samt idelige og
 "nøiagtige Dissectioner af menneskelige Cadavera, slutte vi med Føie, at han
 "haver indseet, hvor vigtig Anatomien er for Medicinen.

Alt dette uagtet skænkedes i hans Levetid Anatomien kun liden Opmærksomhed. Kong Christian den Tredie indbød rigtig nok til Dan-

*) Anmærkninger over nogle Navne udi Matthiae Gableri Brevs, i det Kiøbenh. Selskabs Skrifter for Lærdoms og Videnskabers Elskere 4 Deel Anno 1750.

**) Th. Bartholini cista medica p. 46.

mark den túbingske Professor *Fuchs*, og *Hieronymus Cardan*, en paa den Tid meget bekiendt Philosoph og Historiker *); men ingen af dem tiltraadte Professoratet; ei heller kunde nogen af dem have gavnet Anatomien; thi Dr. *Fuchs* var kun bekiendt som stor Botaniker **), og *Cardan*, som da levede i Paris, havde ene erhvervet sig et Navn ved sine philosophiske og naturhistoriske Indsigter ***). Han beskyltedes derhos for Overtroe og forunderlige Griller †).

Alf et af Christian den Tredies Mandater, Universitetet angaaende ††), see vi, at man vel begyndte at docere Medicinen, men i det Helt

*) Herholdt Bidrag til Apothekerkunstens og Medicinal = Lærens Historie i de danske Stater S. 15.

**) Han har skrevet: 1) *Paradoxa Medicinæ* libr. III. Basil. Ao. 1536. 2) *De Historia stirpium Commentarios insignes*; Basileæ Ao. 1542.

***) Han har udgivet: 1) *De subtilitate* libr. XXI. Basil. Ao. 1554. 2) *De varietate rerum* libr. XVII. Basil. Ao. 1557.

†) Metzger Skizze einer pragmatischen Literaturgeschichte der Medicin S. 175.

††) 10 Jun. 1539 (nemlig Universitetsfundatsen).

blev Anatomien forfælt, da man ved vort Universitet blot holdt Forelæsninger efter Galen og Aristoteles, uden al Dissection, end ikke af Dyr, medens i hele det øvrige Europa Anatomien alt var stegen til en høj Grad af Fuldkommenhed og anatomiske Theatre allevegne fandtes opbyggede *).

Saaledes glimrede paa den Tid Mundinus **), Anatom i Bologna, og sin Tids anatomiske Canon. Han skrev en Anatomia corporis humani, den hans Eftermand Jacob Berengarius udgav Commentarier til, ligesom denne ogsaa nogen Tid efter skrev sine Anviisninger til den menneskelige Legemes Anatomie, hvilke Bærere, hvad Anatomien angaaer, unægtelig bære Prisen fremfor Galens og Aristoteles Skrifter. Saare sandsynligt bliver det og, at vi ikke have kiendt noget til disse Skrifter, førend Jacob

*) Allerede i Aaret 1376 anstilledes i Valerino, efter Keiser Frederik den andens Befaling, anatomiske Dissectioner paa menneskelige Cadavera.

**) Den første Anatomie er skreven i Middelalderen af Mundinus for Skolen i Bologna. Han florerede især fra Aaret 1305; han døde 1318. Den første Udgave af hans Anatomie er i Folio af fra Aaret 1478.

Bording *) Mar 1557 blev kaldet herind fra Rostock, og udnævntes til Christian den Tredies Livlæge, samt Professor i Medicinen ved Universitetet, hvor han kun i kort Tid bidrog til Anatomisens Fremme i Danmark; thi han døde i Aaret 1560. Under hans Præsidium disputerede Joh. Schielderup **) i Rostock 1556.

Efter Bording docerede Johannes Franciscus her Medicinen, og af de anatomiske Videnskaber blot Osteologien efter Galen. Indtil denne Tid findes intet Spør til, at anatomiske Dissectioner ere foretagne. Først i Aaret 1584, da Dr. Andreas Christiern, ogsaa en Jøde, blev Francisci Eftermand, bleve de første Forsøg giorte med at dissekere menneskelige Cadavera, og havde denne Mand vist bragt det anatomiske Studium til en høi Grad af Fuldkommenhed, havde ikke Tidens Modbydelighed for denne Videnskab afkræftet ham; thi, efter Bartholins Vidnesbyrd, skædede selv honnette og efter Datiden oply-

*) Han maa ikke forveksles med den senere Christian Bording, Danst af Fødsel og Livlæge hos Kong Christian den Femte.

**) Joh. Schielderup, en Danst, Professor i Physiken ved Universitetet, siden kaldet til Biskop i Bergen. Cist. med. p. 8.

ste Folk hans Selskab *). Denne for Anatomien
nidsiære Lærer døde i Aaret 1606.

*) I en gammel Matrifel for vort Universitet læse
vi, at Jacob den Siette, Konge i Skotland, har
Aaret 1590 den 7de Martii bivaanet denne An-
dreas Christierns og Theologen Slangens-
dorps Forelæsninger. Det var denne Konge,
som kort derefter forærede Universitetet en
Vofal †).

†) (Om denne Kong Jacobes Nærværelse ved aca-
demiske Forelæsninger og hans i Anledning
heraf uddeelte Forærinnaer findes følgende nær-
mere Efterretning, efter en egenhændig Opteg-
nelse af Slangendorp, i *Th. Bangii Exercita-
tio acroamatica de curis boni auditoris*. Haun.
1650 4. p. 26: 'Regiæ nostræ Universitati
sexaginta abhinc annis grande decus acces-
sit, quando Potentissimus Rex Angliæ &c. Ja-
cobus Stuardus ingressus est Collegium no-
strum VII Martii M D.XC, & duas horas au-
divit continue docentes, Dr. Johannem Slan-
gendorpium, Doctorem & Prof. Theologiæ,
& D. Andream Christiernum, Med D & P.
Qvorum finitis lectionibus, D Paulus Mat-
thias, Rector, oratione brevi gratulando &
benè precando S. R. Majestati gratias de
tanto erga hanc Academiam favore egit.
Rex autem Scotiæ donavit Academiæ *septem
volumina*, qvibus nomen ejus & insignia in-
scripta visuntur, & *poculum auro fulvum*: qvo-
rum pretium Rege dignum, D. Joh. Slan-
gendorpio, offerenti Regi Commentarium in
Ecclesiastem, eximium honorarium redonavit,
atqve pro instituta *αποδοσει* argenteum pro-
culum muneri misit.

Id qvod ipse Slangendorpius propria manu,
qvam nos servamus, in Ephemeridibus ad

Siden udøvede med Held den berømte Caspar Bartholin (Fader til den endnu mere navnfundige Thomas Bartholin) den practiske Anatomie her ved Universitetet; men da Cadavera af Mennesker endnu vanskelig vare at bekomme, og Universitetet endnu saøvede et for anatomiske Dissectioner bestemt Sted, indskrænkede han sig for det Meste til Dissectioner af Dyr. Til stor Held og Hæder for Anatomien i Danmark opofrede denne talentfulde Yngling sig til Medicinen. Efterat have i tvende Aar med en utrættelig Flid og Videlyst studeret denne Videnskab ved vort

Nonas VII Martis his notavit verbis: "Hoc die Rex Scotorum invictissimus & potentissimus Jacobus VI. ingressus est publicum Auditorium cum sua Nobilitate & Proceribus Regni Daniæ, & me Johannem Slangendorpium Theol. audivit docentem. Deinde me ornavit argenteo poculo.. Hæc Slangendorpius

Qvæ Regia præsentia & audiendi nostros Doctores favorabilis amor Collegio nostro ut maximam gloriam peperit, ita documentum fuit constantis & gratæ in tam illustri persona 'Αρροάσεως, æterna memoria dignissimum..

Den Veneferæring, Kong Jacob gav Slangendorp, bestod efter *Windingii* Regia Acad. Haun. p. 158 i 30 Daler. Guld-Bægeret blev, efter Bombardementet i Sept. 1807, fundet halvsmltet under Gruset af det Huus, hvori det, tilligemed Sceptrene ic. da stod (s. disse Annal. 1807 2 B. S. 288), og giemmes nu i Antiquitets-Samlingen paa Rundetaarn, som et betydningsfuldt Minde om Alarne 1590 og 1807. Udg. Ann.

Universitet, besøgte han Tyskland, Holland, Frankrig, Italien og Engelland. Paa denne sin Udenlandsreise udnævntes han til Magister Artium i Wittenberg, hvor den Licentia docendi, som var forenet med denne Værdighed, kom ham i hans ringe Aar ret til Gode.

Lange opholdt han sig i Padua, hvor de tolvde berømte Anatomer Hieronymus Fabricius ab Aquapendente og Julius Casferius ledede fornemmeligen det anatomiske Studium. Medens han var udenlands, udgav han i Wittenberg, Aar 1611, sit anatomiske Værk (*Institutiones anatomicæ*), som søgtes med megen Begjærlighed, og udmærkedes med fortrinlig Hæder; ja hans Navnfundighed var allerede den Tid saa stor, at der blev tilbuden ham en Lærestol i Neapel, som han dog ikke modtog.

Efter tvende Aars Ophold i Basel, creeredes han der høitideligen til Doct. Medicinæ af den navnfundige Caspar Bauhin, Aar 1610.

Basel var paa den Tid det Sted, hvor Danske, og de, som fornemmelig i Danmark have uddannet sig som Lærde, erholdte Doctorværdigheden. Saaledes Christian Torchilli Morfianus og Thomas Fincke, Professor i Medicinen ved Kjøbenhavns Universitet; Andreas Christiern, om hvem ovenfor. I Aaret 1611 creerede Caspar Bauhin i Basel Ole

Worm, og i Aaret 1645 Thomas Bartholin til Doctores Medicinæ. I Aaret 1659 overdrog Johannes Caspar Bauhin, en Søn af Caspar Bauhin, denne Værdighed til den saa berømte Martin Bogdan, - Thomas Bartholins nidfiære og trofaste Discipel. I Aaret 1660 erholdt Georg Sæner, ogsaa en Discipel af Bartholin, sammesteds denne Værdighed.

Man seer heraf, at det var almindelig Skik og Brug blandt vore academiske Borgere at tage did, fordi de af alle ansaaes meest hædrede, som i Basel havde erholdt Doctorværdigheden, hvortil Grunden var, at sammes Universitet var meget varlig og sarsom med at uddele denne Værdighed. Ved hans Tilbagekomst 1611 blev han udnævnt til Professor i Veltalenheden, og 1613 tiltraadte han det medicinske Læreembede.

Da Caspar Bartholin i Aaret 1624 forlod Medicinen og modtog et theologisk Professorat, succederede uden Tvivl Ole Worm ham i Anatomien. Denne, som Naturhistoriker i den danske Litteratur saa fordeeltigen bekiendte Lærde, var fød i Marhuus, og blev optagen i de akademiske Borgers Tal i Marburg 1605, besøgte fremdeles fremmede Universiteter og blev, som forhen er meldt, creeret til Doctor i Basel 1611; men efter sin Hjemkomst blev han 1613 Professor i Philologien ved Kiøbenhavns Universitet, 1615 Profes-

for i det græske Sprog, og i Aaret 1624, just det Aar, Caspar Bartholin forlod Medicinen, modtog han det medicinske Professorat.

Det har været et Spørgsmaal mellem de Lærde, om Ole Worm befattede sig med at anatomete menneskelige Cadavera (thi han var en flittig Dyreanatom) eller ei; ikke destomindre er det indlysende af et Brev, som Ole Worm skrev til Thomas Bartholin i Aaret 1643 *), i hvilket ossa suturæ lambdoideæ (Kjldingsbeen) ere beskrevne, og som bære Navn efter Worm, at denue haver for en talrig Forsamling af Tilhørere demonstreret Benene i det menneskelige Legeme; kort, uden at indlade os videre i denne lærde Strid, maa dette være os nok at vide, at Ole Worm vedligeholdte iblandt de Studerende den Aand for de anatomiske Videnskaber, Caspar Bartholin alt havde opvaft.

Som en Grund, hvorfor Worm i hans sidste Leveaar sieldnere befattede sig med anatomiske Dissectioner, kunde vel denne anføres, at han erholdt en udbredt Praxis, over hvilken han selv i Cista medica flager.

Henningus Arnisæus, Livlæge hos Christian den Fierde og Worms Ven, var en stor Vnder af Anatomien, hvilket Bartholins Cista medica tilfulde bevidner. Worm forærede et af

*) Epistol medicinal. Centur prima p. 122.

ham selv konstigen sammensat Skelet til Arnisaus, hvilket denne siden skænkede Akademiet. Dette Skelet blev holdet i megen Hævd, og var kun at see ved medicinske Doctorpromotioner; siden da det anatomiske Theater var opbygget, glemtes det der, indtil Ildbranden 1728 lagde Domus anatomica og dets øvrige Præparater i Aske *). Inscriptionen paa Skabet, hvori Skelettet opbevarede, var fra Aaret 1628 **); dette Skelet blev altsaa netop et *Seculum* conserveret.

Jacob Fabricius udnævntes 1638 til Arnisæi Succesor, og var det denne Mand, der ved sin Anseelse udvirkede, at Simon Pauli, denne store Anatom og Botaniker, kaldtes herind fra Rostock. Simon Pauli var vel født i Rostock, men havde dog Danmark at takke for sin videnskabelige Dannelse, som han og taknemmeligen erkiendte. Som Barn kom han herind med sin Fader, der ogsaa var Professor i Rostock, men blev ansat her som Læge hos Frederik den Andens Enkedronning, hvis Enkesæde da var i Næstved paa Falster.

*) Jfr. disse Annal. 1810 1 B. S. 219.

**) Thura Kiøbenhavns Beskrivelse S. 348.

Paa Dronningens Beføstning reiste Simon Pauli udenlands * , blev creeret til Dr. Med. i Wittenberg 1630, og siden udnævnt til Professor i Medicinen i Rostock. Dog var han ingenlunde der fornøiet med sin Stilling; han mindede sig stedse sit elskede Danmark, brændte af Begjærlighed og Haab om, der at henleve sine Dage, hvilke Følelser han saa skønt udtrykker i det første Program, som han ved sit Professorats Tiltrædelse udgav 1641.

Christian den Fierde, denne af Videnskaberne saa høit fortiente Konge, bød et Professorat i Anatomien oprettet med 200 Rigsdalers aarlige Indkomster (en paa den Tid betydelig Gage). Til dette Læreembede blev Simon Pauli, ved sin Svigerfaders, Livlægen Jacob Fabritius's Medvirking, i Aaret 1639 udnævnt; men hans nidfiære Bestræbelser gavnede kun halvt, saalænge Universitetet endnu ikke havde noget anatomisk Theater. Dog denne Mangel blev snart raadet Bod paa; thi efter kongelig Befaling blev det gamle Collegi, um i den søndre Deel af Studiigaarden forandret til et Domus anatomica, hvilket man af Simon Paulis Program kan see, ikke blev færdigt før i Aaret 1644; thi just i dette Program indbyder

*) Epist. Ol. Worm. p. 560. Hafn. 1641, 23 Apr.

han til den første anatomiske Dissection, som skulde holdes i det nye Theater.

Denne Bygning var ikke liden, ikke blottet for Smag; thi den indeholdt foruden fire rummelige Værelser et større Amphitheater af hvis indvortes Indretning man finder en Afbildning i Simon Paulis Oversættelse af Bartholins Anatomie. Over Auditoriets Dør stod følgende Indscription:

Hic aut ossa vides, aut corpora secta, viator;
Hic ars naturæ solvit et unit opus.

Og i selve Amphitheatret vare anbragte følgende Vers, der alluderte til det første Cadaver, som Simon Pauli paa dette Sted først dissecerede:

Homo Umbra.

Prima recens structum mulier dissecta Theatrum
Imbuit, hæc artis gloria prima fuit.

Dumque loco donat famam, capit ipsa vicissim,

Prima fuit, primum munus, et ossa dedit.

Vertice sic calvo, sic nudis dentibus albet,

Hos gerit oblongos ossea larva pedes.

Sic venter, sic pectus hiat, quam scitus Apelles *)

Mors est! quam vere, quid sit, adumbrat homo.

*) Disse Vers gjorde Michael Kirsten, Moravus. Glere af hans Epigrammer, som vare indgravede i det anatomiske Theater, findes i Simon Paulis Bog: Künstliche Zerlegung menschlichen Leibes.

Theatret stod ikke aabnet uden for academiske Borgere, og for at ingen Uvedkommende skulde indlaadeg, fik de Studerende Billetter, paa hvis Forside stod: *tessera anatomica*, men bag paa var foresillet et Dødningshoved med den Omkrift: *ut semina sicca virescent*.

Ovenover Theatret indrettedes et Naturalie-cabinet *), for største Deel paa Dr. Thomas Sinkes Arvingers Bekostning, og fandtes der i samme mange feldne Præparata, samlede af Ole Worm og skaffede af Wench og Thomas Kiuren. Saare stor var Simon Paulis Fortieneste af Anatomien, og paa hans Tid var det først, at Chirurgerne kom i nogen Anseelse og begyndte værdigen at lægge sig efter Anatomien. Han besørgede ogsaa C. Bartholins Anatomie oversat paa Tyssk, for derved at gjøre den nyttig ogsaa for de ulitterære Læger. Aar 1648 nedlagde Simon sit Embede som Anatom, og udnævntes til Canonicus i Aarhus.

Thomas Bartholin, som to Aar iforveien var kommen hjem fra sin Udenlands Reise, tiltraadte nu Professoratet i Anatomien. Om denne store og berømte Mand kunne vi med Sandhed sige, at intet Universitet i hele Europa haver nogen lærer

*) Nørnys Universit. Annaler S. 151 f.

Mand, det mere kan bryste sig af, end vort Universitet af vor Bartholin.

Troligen traadte denne Mand i sin Forgængers Godspor, og forøgede han den Anseelse, hvori hiin havde bragt de anatomiske Studier i Danmark. Hans Navn som Lærd var udbredt over hele Europa; hvorfor Hannæus i sin Parentation udtrykker sig: "Nullus hominum scivit, quæ Bartholinus ignoravit." Aaret 1637, da Bartholin ei var mere end 21 Aar gammel, tiltraadte han sin Udenlandsreise. Fuld af Iver for tvende medicinske Æmner — nemlig Blodets Circulation *) og de lymphatiske Kar's Opdagelse — som da omtvistedes, søgte han til Leiden, hvor den berømte Johannes Walæus levede; og hvor stort et Venſkab der var imellem ham og Bartholin, vil man erfare af flere Breve, som findes i Bartholins samlede Epistolæ medicinales. Alt længe tilforn var vel Melkeaarerne seete paa denne Tid udi Dyrene, men Nicolaus Tulpus, en berømt Anatom i Amsterdam, var den første, der saae disse Kar i Mennesket; over hvilken Opdagelse

*) Den berømte Engellænder, Wilhelm Harvey, havde allerede 1628 udgivet sit berømte Værk: Exercitatio anatom. de motu cordis et sanguinis; men da hans Lære fandt mange og store Antagonister, varede det længe, inden den offentligen foredroges paa alle Universiteter.

se vor Bartholin yttre sin Glæde i et Brev, han tilskrev Ole Worm fra Leiden.

I Montpellier bivaanede Bartholin en offentlig Disputationsact, hvor flere Theses, stridende mod det, som alt var opdaget om de lymphatiske Kar, fremsattes og forsvaredes, og da han ikke kunde taale, at fikke Erfaringer bleve modsagte, udbad han sig af Decanus Tilladelse til at fremtræde og aiendrive deres dristige Ytringer, hvilket ogsaa lykkedes ham. Dette vidner noksom om, hvor vigtig de Gamle ansaae Disputeerforanstaltningen for at være, og hvor ivrig en Dyrker Anatomien havde i Bartholin.

I medens han var udenlands, udgav han i Aar 1644 sin Faders Anatomie forbedret og forøget, som, ifølge et Brev fra Walæus, indførte blandt *Epistolæ medicinales* *), blev modtagen med saa megen Begiærlighed og Bifald, at endnu i samme Aar et nyt Oplag maatte foranstaltes. Først i Aaret 1645 disputerede han i Basel for Doctorgraden i Medicinen og creeredes derpaa af Johannes Bauhin. Saaledes alt udmærket ved Lærdom, modtog han en Hæder, den han selv ved Modtagelsen hædrede; og saaledes bør det være.

Efter sin Gienkomst til Fædrelandet beholdt han i Aaret 1648 Professoratet i Anatomien. Han i

*) Centur. 1. p. 195.

vidste, siger Wilhelm Worm *), ved den ham medfødte Veltalenhed at gjøre sine Forelæsninger over Anatomien ikke mindre behagelige, end nyttige, saa at baade Indfødte og Fremmede hobevis strømmede til vort Universitet for at belæres af ham; ja Landets Stormænd og selv Monarken bivaanede ofte hans anatomiske Demonstrationer.

Han vedligeholdte altid ved Brevverling det Bekendtskab, han havde gjort med de fleste Europas Lærde. Snart blev han indviklet i den noksom bekendte litteraire Feide med den svenske Lærde Ole Rudbeck, Professor i Upsala. Enhver af dem tilegnede sig nemlig Æren for Opdagelsen af de lymphatiske Kar; men da Bartholin ei havde Kundskab om Rudbecks Opdagelse, da han bekendtgjorde sin **), tilkommer begge en lige Hæder. Den, som isøvrigt tog frastig Deel i denne Strid, var den berømte Martin Bogdan, en Eleve af Bartholin og hans diærveste Forsvarer.

*) Orat. in excessum viri incomparabilis, Thomæ Bartholini. Hafn. 1681.

**) Alle Bartholins Opdagelser i Henseende til vasa lymphatica findes samlede i hans Skrift: Opuscula nova de lacteis thoracicis et lymphaticis vasis. Hafn. 1670 8.

Bartholin vedblev indtil sin høie Alder at sysselsætte sig med litteraire Arbejder, og disse ere virkeligen saa mange *), at man kan sige med Biskoppen af Treviso, at Antallet af hans Skrifter var næsten lige stort med Dagenes Tal i hans Liv **). Ja jeg kan endnu ikke undlade tilsidst at anmærke, at selv nogle indiske Colonister dedicerede deres litterære Forsøg til Nordens Apollo; thi saaledes kaldte de Bartholin.

I sine sidste Aar leed han af Steensmerter, og træt af Dage, mæt af Ære, døde han paa sit Landsted Hagested ved Holbek i Maret 1680.

Mange vare Thomas Bartholins Disciple, og meget have de virket for Anatomien. Wilhelm Worm, en Søn af den berømte Ole Worm, indviet i Anatomien af vor Bartholin, uddannede sig end mere i denne Videnskab paa sin Udenlandbreise fra Maret 1652 til 1663. Michael Lyser, Bartholins dærligste Professor, om hvem Rudbeck i den bekiendte litteraire Strid siger: at Bartholin uden hans Hielp ei havde kunnet opdage de lymphatiske Kar, udmærkede sig ogsaa ved Skrifter som Anatom; han

*) G. Hallers Bibliotheca anatomica p. 400.

**) Hujus viri scripta quicunque recenset et annos,
Tot poterit libros, quot numerare dies.

blev ikke ansat som Lærer ved vort Universitet, men i Leipzig, hvor han var fød, hvorfra han efter et Aars Forløb vel kom tilbage til Danmark, men ikke til Universitetet; han lod sig næie med Physicaten over Næsen, Faaland og Falsler *). Han døde i Nykøbing Aar 1669.

Selv vor store Statsminister Griffenfeldt havde været en Eleve af Bartholin, under hvis Praesidium han offentlig forsvarede tvende anatomiske Disputatzer, hvilke Bartholin ansaae for værdige til at indrykkes i hans Collegium anatomicum, der udkom Aar 1651. Vor lærde Professor Simon sen har ogsaa fremstillet Griffenfeldt som Lægevidenskabens heldige Dyrker og Befordrer i Danmark, og som den, der 100 Aar før Gall med Held udøvede Kraniotomien **).

Martin Bogdan — en Preusser — studerede Anatomien under Bartholin her ved Universitetet i en Tid af tre til fire Aar. Han skrev Aaret 1654, førend han reiste udenlands, en Apologie for Bartholin, i hvilken Rudbeck dygtig blev giennemheglet. Da han havde for-

*) Han var den første, som methodisk foredrog Anatomerkunsten i sit Skrift: *Cultus anatomicus s. Methodus humana incidendi corpora*. Lib. V. Hafn. 1653 og 1665. Francof. 1679. 8.

**) I en Afhandling, forelæst i det medicinske Selskab.

ladt Danmark, vedligeholdt han, som de øvrige Disciple, iard Brevvexling med Bartholin. Iblandt flere Breve findes et tilskrevet Bartholin fra London Aar 1655, hvori han hilser ham fra Oldingen Harwen, og tilkiendegiver ham den Agtelse, denne Mand har for hans lærde Arbejder *).

Mindre behagelig var den Hilsen, Bogdan sendte Bartholin fra Riolan; thi da denne hørte, at Bogdan stod i Forbindelse med Bartholin, glemte han sin første Høflighed, og udbrød i Udtryk, lige fornærmelige for Bogdan og Bartholin **). Riolan var nemlig en Mand, som, efter Hallers Vidnesbyrd, ikke kunde taale, at der af den Tids Lærde gjordes nogen Opdagelse, hvori han ei havde Deel.

I Basel confererede den berømte Bauhin Bogdan Doctorgraden med disse Ord: "Vestiig, Bogdan, dette Catheder, og viis, at du er den store Bartholins Discipel. Jeg ønsker mig til Lykke i Henseende til din Lærer og dig, som hans Discipel, men især, fordi jeg skal vise dig for denne hæderlige Forsamling, smykket med de

*) Epist. Med. Cent. II. p. 603.

**) Sammensteds p. 625.

samme Hæderstegn, jeg for fiorten Aar siden prydede din Pærer med *).

Ogsaa Heinrich Moenichen, fød i Malmø, udmærkede sig blandt Bartholins Disciple. I Hamborg kom han hændelsesviis over Riols Skrift imod Bartholin; i hvilken Anledning han udtrykker sig saa: "Med et flygtigt Blik gienembladede jeg dette Skrift, men hvor studsede jeg, Haarene reiste sig og Stemmen kvaltes i Struben. Jeg sværger ved alt, hvad helligt er, aldrig havde jeg ventet af en Videnskabsmand, af en Ulding, der næsten beilede til Dictaturatet i Videnskabernes Rige, saa mageløs Uforstammenhed, som jeg bemærkede i dette Skrift. **).

Efter et kort Ophold i Jena gik Moenichen til Italien, hvor han stadigen hørte de berømte Docentere, Antonio Molinetti og Marchetti. Medens han opholdt sig i Rom, blev han tilligemed Pavens Livlæge kaldet til at balsamere Cardinal Camillo Melti's Cadaver, og er endnu forhaanden en saare nøiagtig anatomisk-pathologisk Beskrivelse af samme. Ved sin Tilbagekomst til Kiøbenhavn Aar 1660, tiltraadte han ikke noget Professorat her ved Universitetet, men blev Aar 1662 beskikket til Hofmedicus

*) Sammesteds Cent. III. p. 11.

**) Sammesteds Cent. II. p. 539.

hos Kong Frederik den Tredie, og 1670 til Høisthammes Livlæge. Han døde i Aaret 1709.

Blandt Bartholins Disciple fortjener her ogsaa at nævnes Preusseren Jørgen Seger, der levede her i Danmark omtrent fra Aaret 1654 til 1659, og lagde sig i den Tid især efter Anatomia comparata, hvilket vi kunne slutte af de mangfoldige Dissertationer, han er Forfatter til, og som findes i Bartholins Medicinal-Breve. Han døde i Danzig som Professor i Physiken og Medicinen, Aar 1678.

Ole Borck, fød i Ribe, var ogsaa en Discipel af Bartholin. I Aaret 1660 udnævntes han til Professor i Philologien og Chemien her ved Universitetet, men reiste strax derpaa udenlands, og saaledes egentligen ei tiltraadte sit Professorat, førend ved sin Hiemkomst, Aar 1666. Shvorvel han ikke offentlig docerede Anatomien af menneskelige Cadavera, var han dog ingenlunde fremmed for denne vigtige Deel af Medicinen, men deels ved sine Skrifter, deels ved offentlige Dissectioner af Dyr, bidrog han saare meget til at oplyse denne Videnskab.

Nicolai Steno, en Kiøbenhavnerv, hvis mange Opdagelser i Anatomien skaffede ham Hædersnavnet af Europas Anatom, var ligeledes en af Bartholins værdigste Disciple. Hvorvidt han bragte det i Anatomien, veiledet

af Simon Pauli og Thomas Bartholin, skionnes tilfulde af den Disputats, som han i hans Udenlandsreise's første Aar 1660 offentligent forsvarede i Leiden under Johannes van Horne's Præsidium over glandulæ oris et nuper observatis inde prodeuntibus vasis. I denne Dissertation beskriver han fremmest den store Spyttkirtels Udføringsgang (ductus excretorius glandulæ parotis), som af Casferius var bleven anseet for et Ligament; og benævnes den Dag i Dag denne Ductus endnn efter Stenon. Han havde fundet denne Gang i Overværelse af Johan Blasius, Gerards Broder, og viist begge Brødrene samme. Siden skrev Gerard først om denne, og tillagde sig Æren for at have fundet den først; men deels i ovennævnte Disputatz, deels i et Brev til Th. Bartholin *), forsvarer Stenon sig diærbt, og en hæftig Strid opstod, som Bartholin forgiæves søgte at bilægge. Foruden denne Disputation, ved hvilken han tiltrak sig den hele lærde Verdens Opmærksomhed, skrev han mange fortrinlige anatomiske Jagttagelser, saasom hans viæ lacrymales, hans specimen Myologiæ m. m., saa vi med Foie kunne sige, at der ikke findes nogen Deel i det menneskelige Legeme, Steno's Skarpsind jo

*) Epist. med. Cent. II. p. 86.

haber oplyst. Mærkværdige! ere de Ord, hvor-
med hans Anatomia Cerebri begynder: "J vente
maaskee, Læsere, her at finde Eders Nysgierrig-
hed tilfredsstillet; nei langt fra; thi ærligen til-
staaer jeg, aldeles intet at kiende til Hiernen, og
ønsker, jeg var den eeneste, som maatte giøre denne
Bekiendelse..."

Han stod i stor Yndest hos de toskanske Her-
tuger, Ferdinand den Anden og Cosmus den
Tredie, hvilken sidste Bartholin kalder Lægerne's
Mæcenas. Af Indledningen til hans anatomiske
Demonstrationer, da han i Aaret 1673 tiltraadte
sit Embede, sees, at flere Aar gik hen, i hvilke
ingen anatomiske Forelæsninger holdtes. Besyn-
derligt er det derfor, at Steno, der alt var be-
kiendt som god Anatom, tillodes at reise uden-
lands i tretten Aar, medens Fædrenelandet savne-
de en Demonstrator i Anatomien. Ikke mindre
besynderligt forekommer det ogsaa, at Henrik v.
Moinichen, der i Aaret 1660 kom tilbage til
Fædrenelandet, og var saare bevandret i de anato-
miske Videnskaber, ikke optoges i det medicinske
Facultet. Heller ikke vil man letteligen kunne
indsee, hvorfor ikke Michael Lysér blev ansat
som Professor i Anatomien, istedetfor at udnæv-
nes til Stiftsmedicus. Naar vi altsaa sammen-
holde dette med et af Bartholins Breve til Bog-
dan, i hvilket han eene nævner Steno, er det

flart, at, efterat Bartholin havde nedlagt sit anatomiske Embede, ingen før Steno offentlig har demonstreret Anatomien; men til Uheld for vort Universitet var Steno's Tid som Docent kun kort. Han vendte snart tilbage til Florenz, udnævntes til Biskop af Pave Innocenz den Ellevte, opholdt sig derefter deels ved det hannoverske Hof, deels i Hamburg, og døde i Sverin 1686 i en Alder af fem og halvtredssindstive Aar. Jacob Henrik Pauli, Søn af Simon Pauli, blev vel designeret Professor i Anatomien i Aaret 1662, men da han strax derpaa gik over fra det medicinske til det egentlige historiske Studium, er det sandsynligst, at ikke han holdt anatomiske Forelæsninger.

Thomas Bartholins Søn, Caspar Bartholin, var en og ti Aar yngre end Steno. I en meget ung Alder — 20 Aar — udnævntes han alt til Professor i Philosophien, og en søie Tid derefter reiste han i tre Aar udenlands. Han var ved sin Værdom, Dommekraft og Skarpsindlige udmærket. Mange ere de Skrifter, der characterisere ham som en lige saa stor Anatom som Physiolog.

Medens han var i Paris (1676), skrev han de diaphragmatis nova structura. Nøiagtigen undersøgte han Eggestoffen og de øvrige kvindelige Fødselsdele. Flere vare hans physiologiske Skrifter, som findes opregnede i Hallers Biblio-

thef, og naar vi med Opmærksomhed giennemlæse hans Methodum demonstrationum anatomica-
rum, samt hans scholia de siphone anatomico,
ville vi erfare, hvor stor practisk Anatom Caspar
Bartholin var. I Aaret 1677 kom han hjem fra
sin Udenlandsreise, og begyndte først at demonstre-
re Anatomien. Her have vi da atter et anatomisk
Interregnum, under hvilket ingen anatomiske Fo-
relæsnings bleve holdte.

Han vedblev at docere Anatomien indtil
Aaret 1699, og siden har mueligen hans mange
andre Forretninger — thi i Aaret 1691 blev han
Assessor i Høiestret — og vel ogsaa Kjøbenhavns
store Pldebrand hindret ham i at vedblive med
sine anatomiske Forelæsnings. I Aaret 1731
blev han og hans Faders Afset nobiliteret, og den
11 Junii 1733 forlod denne Universitets Senior
Verden.

Medens Caspar Bartholin endnu var i sin
fulde Kraft, udnævntes Olger Jacobi til an-
den Anatom her ved Akademiet; dog, af Lektions-
catalogerne at slutte, holdt han ikke Forelæsnin-
ger over Anatomien, men over Materia medica.
I 9 Aar reiste han udenlands, og udnævntes Aar
1679 til Professor i Medicinen. Hans ældre Bro-
der Mathias Jacobi tiltraadte ligeledes Profes-
soratet i Medicinen, og Olgers Søn, Thomas

Jacobi, disputerede i Aaret 1708 paa Borchs Collegium de oculis insectorum.

Ikke var det Olger Jacobi, der, som Anatomicus, succederede Caspar Bartholin, men Jørgen Frederik Francus de Franckena, kongelig Lidlæge. Efterat denne Mand i nogle Aar havde været Professor extraordinarius i Medicinen i Wittenberg, udnævntes han i Aaret 1708 til Professor i Medicinen og Philosophien ved Kiøbenhavns Universitet, og i Lektionscatalogerne for samme Aar findes hans anatomiske Forelæsninger bekiendtgjorte, hvilke han fortsatte til Aaret 1712. Fra dette Aar af indtil Aaret 1718 melde Lektionscatalogerne blot om hans Forelæsninger over Osteologien, og fra dette Aar af demonstrerede han ikke mere Anatomien, men docerede indtil Aaret 1726 Pathologie og Therapie. Under hans Præsidium disputerede Nicolai Bruno Winslow, Carl Musæus og Edward Wium over anatomiske Emner for Doctorgraden i Medicinen. N. B. Winslow var en Broder til den berømte Jacob Benignus Winslow, en Farbroder til vor nys afdøde Winslow.

Jacob Benignus Winslow"absolverede sine første Studier her i Danmark, reiste derpaa udenlands, og soae ikke sit Fædreland siden. I Paris udnævntes han til Professor Anatomie, i

hvilken Videnskab han haver erhvervet sig et stort Navn.

I Aaret 1728, da Francus de Francfenau docerede Medicinen, og Johannes de Buchwald demonstrerede Anatomien, lagde den store Ildbrand ogsaa det anatomiske Theater i Aske. Før Ildbranden holdt Ole Worm, en Søn af Wilhelm Worm, altsaa Sønneson af den berømte Ole Worm, Forelæsninger over Medicinen, men kun en meget kort Tid; thi han døde fire Aar efter han var udnævnt til Professor (Aar 1708).

Johannes de Buchwald, Frederik den Fjerdes Livchirurg, udnævntes ved sin Tilbagekomst fra sin Udenlandsreise, Aar 1700, til Dr. Medicinæ, og kort efter til kongelig Livlæge og Professor i Medicinen, just paa den Tid, da Francfenau ifølge Lektionscatalogerne ophørte at demonstrere Anatomien.

Først i Aaret 1719 begyndte Buchwald sine Forelæsninger over Anatomien, dem han fortsatte indtil Aaret 1727, i hvilket han ganske ophørte at læse. Da han Aar 1738 afgik ved Døden, tiltraadte efter ham hans Søn, Balthasar Johannes Buchwald, Professoratet i Anatomien. I Aaret 1740 begyndte denne Mand at docere uafbrudt i tyvende Aar; men efter Aaret 1742 indbød han vel til offentlige anatomiske

Demonstrationer, dog med de Tillægsord: naar Leilighed gives, d. e. naar Cadavera vare at bekomme. Da det anatomiske Studium i en lang Række af Aar var dyrket her ved Akademiet, begribs det ei lettelig, hvorlunde anatomiske Forelæsninger saa ganske skulle være afhængige af Cadavera, saa meget mindre, som de fleste Dele af det menneskelige Legeme ikke vanskeligen lade sig demonstrere ved anatomiske Præparater, ved Kobberre, eller, hvad endnu er bedre, ved Figurer, som Demonstrator selv under Forelæsningen tegner.

En yngre Broder, Frederik de Buchwald, Doctor i Medicinen og Practicus i Viborg, erhvervede sig ogsaa et stort Navn blandt Danmarks litteraire Anatomer ved sine mange anatomiske og physiologiske Afhandlinger, der alle røbe megen Skarpsind og Lærdom. Lidet før Aaret 1733, medens Balthasar Johannes de Buchwald beklædte Professoratet i Anatomien, blev Jørgen Detharding kaldet herind fra Rostock, og udnævntes til Prof. Med. ved vort Academie. Meget skylder Anatomien og Physiologien denne Mand's utrættelige Flid, ligesom man og havde ham i Synderlighed at takke for, at det anatomiske Theater Aar 1740 atter reiste sig af sine Ruiner, hvilket følgende latinske Inscription hvormed det prydedes, bevidner:

En Phoenicem ex cineribus repullulascentem, in quos vorax flamma eum cum coeteris Universitatis hujus ornamentis, IV Cal. Nov. MDCCXXVIII, redegerat; hinc auspice Regum optimo, Christiano VI., in Musæo Naturæ & Theatro anatomico lætus & nitidior resurgit, opera & cura, ætate Phoenicis, arte Chironis, Facultatis Medicæ et Collegii medici Hafniensis Decani perpetui Georgii Dethardingii a. p. C. n. MDCCXXX.

Førend dette Theater opbyggedes, havde Kongen Aar 1736 befaleet, at et anatomisk-chirurgisk Theater skulde indrettes, aldeles adskilt fra Universitetet. Til dette Theaters General-Director udnævntes Simon Krüger, som i Paris havde studeret under den navnkundige Winslow. I dette Theater læste Krüger over Chirurgien, og demonstrerede Anatomien, ligesom ogsaa siden Hofmedicus Dr. Laurentius. Efter Simon Krügers Død udvalgte Wilhelm Hennings til General-Director og Professor ved dette Theater.

De anatomiske Forelæsninger, han holdt paa det chirurgiske Academie, hørte jeg til mit store Udbytte fra Aaret 1789 til Aaret 1794, da denne ved Ærlighed og Oprigtighed udmærkede Olding drog heden i sin Alders 78 Aar. Jeg nævnte ham udmærket ved Ærlighed og Oprigtighed; thi isandhed Ingen var disse Navne mere værdig. I haus

rænkesfrie Barm fandtes ingen Kroge, ingen Bugter. Aldrig lod han nogen ung Studerende undertrykkes, for at en anden desto lettere kunde komme i Veiret. Hver talentfuld og flittig Yngling, som gav glade Forhaabninger, rakte han sin faderlige Haand, uden at tage Hensyn til, om han var af fornem Familie, eller iført pyntelige Klæder. Modløs ved at see mig berøvet begge Dele, som ofte, desværre alt for ofte, ere nødvendige for at komme frem i Verden, tog jeg strax min Tilflugt til den ærlige Gamle, da jeg havde besluttet at opoffre mig til Chirurgien. Men hvor velvilligen blev jeg ei modtagen, med hvilke kiærlige Ord indgisd han ikke mig forsagte Mod, med hvilke faderlige Raad opmuntrede mig ikke denne af mig saa høit fortiente Lærer.

Efter Dr. Balthasar Johannes de Buchwalds Død, udnævntes Aar 1764 Dr. Christian Friis Rottbøl til Professor i Anatomien. Nu fik de anatomiske Studier et ganske andet Udseende, og Anatomiens Dyrkere begyndte nu at høste større Fordeler af Videnskaben. Hans Forelæsninger udmærkede sig ikke mindre ved Foredragets Tydelighed, end ved megen Lærdom. I en høi Alder syffelsatte han sig endnu med en anatomisk Undersøgelse af Bækkenets Been, og Aaret før han døde, oplæste han i det kongelige Videnskabers Selskab en Afhandling over dette Emne.

Han resignerede i Aaret 1794, da han i en Alder af 64 Aar sporede de aftagende Kræfter. Saalænge Kottbøl var i Stand til med Kraft at virke her ved Academiet, savnede de Studerende ingenlunde Leilighed til at øve sig i den practiske Anatomie; thi de Fleste, som siden bleve Danmarks Hæder, havde været hans Prosectorer.

Vor Mathias Saxtorph, en Mand af udbredt Lærdom, havde Ruchwald (Sønnen) til sin Lærer i Anatomien. Efterat have alt i Aaret 1759 paa Etersens Collegium demonstreret Anatomien for sine Commilitoner, blev han, da Kottbøl havde tiltraadt Professorater i Anatomien, udnævnt til sammes Prosector; hvilken Post han i fem Aar troligen varetog, og udgav til samme Tid en liden Afhandling, betitlet: Cui bono? quæstio anatomico critica.

Ihvorvel Chirurgerne, ifølge Datidens Tone, ingenlunde vare høflige og artige mod de unge Studerende, vidste dog vor Saxtorph at vinde Hofchirurg Wohlers Venskab, der var rart at erholde, da han nemlig havde demonstreret for ham Forbindelsen mellem nervus intercostalis major og det 5te og 6te Par Hiernenerver, en paa den Tid ganske nye Ting i Anatomien.

Dr. Janus Bang, der døde som medicinsk Borgemeister i Kiøbenhavn, udnævntes i Aaret 1770 til Prosector efter Saxtorph, hvilket Embe-

de han i trede Aar forestod. I Aaret 1760 for-
 svarede han paa Communitetets Auditorium tvende
 Disputatzer, den ene om Synet, den anden om
 Hørelsen, og det følgende Aar paa Elersens Colle-
 gium en Dissertatz om Menneskets Proportion.
 Han udgav 1768 — 69: Tabulas Synops. myo-
 logiæ p. 1 — 2. I Aaret 1771 udkom hans Dis-
 sertation om Halsnerverne, hvilken alle Anatomer
 sætte stor Priis paa. Aar 1774 disputerede han
 for Doctorgraden om Fødselens Mechanisme, i
 hvilket Aar ogsaa hans Anmærkninger over duc-
 tus thoracicus og hans Afhandling om Acephalo-
 cum cum spina bifida saae Lyset. Desforuden findes
 i i Videnskabernes Selskabs Skrifter mange af hans
 Afhandlinger, Anatomien vedkommende. Han
 døde den 25 Februarii 1808.

Christian Frederik Schumacher,
 af for nærværende Tid Professor i Anatomien ved det
 chirurgiske Academie, Hofchirurg, Ridder, min
 værdige Lærer, hvem jeg skylder al den Færdighed,
 jeg monne besidde i den practiske Anatomie, succe-
 derede Janus Bang som Prosector, hvilket Em-
 bedede han forestod til Aaret 1785, da han udnæv-
 ntes til Reservecirurg ved det chirurgiske Academie,
 som da nyelig var stiftet.

Da vor Schumacher havde nedlagt sit Embe-
 dede ved Universitetet, tiltraadte Magnus Hor-
 rebow, Schumachers Discipel, Prosectorposten.

Universit. og Skole-Annaler 1811. 2 B. R

I dette Embede skrev denne virksomme Mand, Aar 1792 sin Inaugural-Disputats om det menneskelige Dø, hvilken han forsvarede offentligen for Doctorgraden i Medicinen under Dr. og Professor Johan Clemens Lodes Præsidium. I Aaret 1794 udnævntes han til Professor i Anatomien og til Kottbøls Vicarius, og holdt han nu offentlige anatomiske og physiologiske Forelæsninger — men en Forraadnelsefeber bortryffede ham tidligen (28 Mai 1796) til bitter Sorg for de Studerende, hvis tro og ærlige Veileder han havde været.

Vor nys afdøde Frederik Christian Winslow, Professor ved det kongelige chirurgiske Academie, Hofchirurg, Statsraad og Ridder, var ogsaa en af de Ynglinge, som øvede sig i Universitetets anatomiske Theater. Da han var blever udnævnt til Reservecirurg ved Frederiks Hospital, demonstrerede han Anatomien fra Aaret 1773 til 1777. I tre Aar reiste han udenlands, og ved sin Hiemkomst udnævntes han i Aaret 1780 til Overchirurg ved Frederiks Hospital, og i Aare 1785 til Professor ved det chirurgiske Academie. Saa ofte som Winslow, af Naturen udrustet med saa mange og saa fortrinlige Gaver, demonstrerede os det menneskelige Legems Dele, var det vanskeligt at sige, hvilket af to man meest skulde beundre Mandens Glid eller tydelige Foredrag. Ogsaa jeg høstede som Yngling stor Nytte af hans Fore

allæsninger, hvilke, som blot anatomiske betragtede, bevare saa fuldkomne, at de efterlode Intet at naaenke.

Medens Anatomien blomstrede her ved Academiets under Dr. Friis Rottbøl, tiltraadte vor værdige Olding, Dr. Henrik Callisen, i Maret 1773 det chirurgiske Professorat, efterat være i Maret iforveien creeret til Dr. Medicinæ. Alt i Maret 1765 holdt han som Reservechirurg anatomiske og chirurgiske Forelæsninger paa det anatomiske Theater. Som Professor ved Universitetet forelæste han Chirurgien, og i Maren 1773 og 74, under Rottbøls Sygdom, demonstrerede han ogsaa Anatomien. I Maret 1774 oprettede vor Callisen i Fællesskab med Dr. M. Saxtorph et medicinsk Disputationsselskab, for at Medicinens og Chirurgiens Dygtigere her kunde prøve deres Kræfter. I dette Selskab forsvarede de Studerende de af dem foretagne Specimina, iblandt hvilke forekom nogle ogsaa af anatomisk Indhold, hvis Forfattere vare: Nicolai Wandal, siden Stadsphysikus i Kristiania, Jacob Jersin Mathiesen, M. W. Kall, nu Physikus i Roskilde, og Jacob Helm. I samme Aar blev Callisen ogsaa en af Directeurerne for det chirurgiske Disputationsselskab, som var stiftet af vor uanfægtelige Tode. Nogle af dette Selskabs Medlemmer, saasom Muth, Johannes Eberhard Møller og J. Mithausen, udgave ogsaa nogle ana-

tomiske Annotationer. I Aaret 1791, da vor
Callisen paa kongelig Befaling havde taget Sæde
i det chirurgiske Academie næst efter General-Di-
rector Hennings, nedlagde han Professoratet ved
Universitetet, og begyndte i det chirurgiske Acad-
emie at demonstrere chirurgisk Pathologie og chirur-
giske Operationer.

Iblandt Callisens mange Skrifter, der alle
aande Skarpsind og udbredt Lærdom, og have er-
hvervet ham et udsødeligt Navn, findes kun tvendes-
af anatomisk Indhold.

I Aaret 1796, efter Professor Horrebowss
Død, tiltraadte Mathias Saxtorph Profes-
soratet i Anatomien, og blev jeg samme Aar valgt
til Professor ved Anatomiekammeret. De anatomi-
ske og physiologiske Forelæsninger, denne af Vi-
denskaberne saa fortiente Lærde holdt her ved Acad-
emiet, besøgte stedse af en talrig Mængde Tilhøre-
re, der ikke mindre beundrede Mandens behagelige
Foredrag, end hans grundige Lærdom. Han ved-
blev ibrigen at sørge for Anatomiens Fremme ind-
til Aaret 1800, da han til sine Venners store
Sorg, til stort Savn for Lægevidenskabens Dyrt-
fere, ved Døden borttryffedes, efterat han i Livet
havde erhvervet sig et udsødeligt Navn.

Medens han ved Universitetet ledede det anatomi-
ske Studium, uddeelte han paa egen Bekost-
ning smaa Belønninger blandt de Studerende

for derved at opmuntre dem til at forarbejde anatomiske Præparater.

Universitetets anatomiske Theater, som blev bygget Aar 1740, lod Directionen for Universitetet og de lærde Skoler i Aaret 1806, da det var forfaldet af Ælde, saaledes istandsætte, at det bedre svarede til sit Niemend; men da Kiøbenhavn det følgende Aar beleiredes af Engellænderne, blev det tilligemed de der opbevarede anatomiske Præparater lagt i Aske *).

Directionen, som stedse har skænket Anatomien en ikke liden Opmærksomhed, og som det var vigtigt, at anatomiske Forelæsninger ei savnedes ved Universitetet, befalede da, at det chemiske Laboratorium, som længe havde staaet uafbenyttet, skulde indrettes til et midlertidigt anatomisk Theater **). Her holdes nu anatomiske Forelæsninger og foretages anatomiske Dissectioner.

*) See disse Annaler 1807. 2 B. S. 234.

**) Jvf. disse Annaler 1808. 2 B. S. 240.
